

BÜLENT AKYÜREK'İN YIRTICI MİRASI

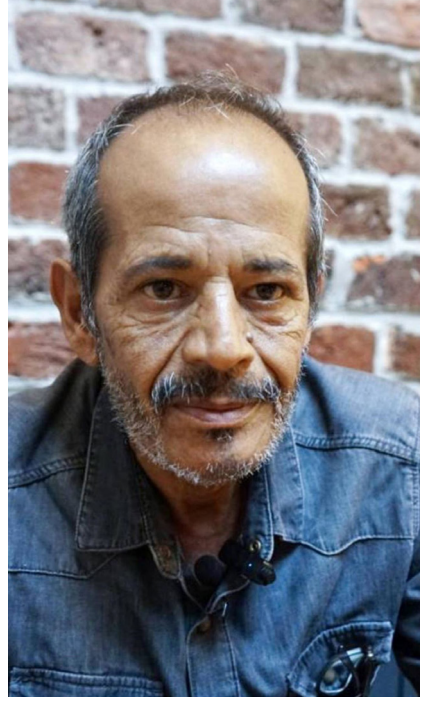
Suavi Kemal Yazgıç

- Bazı yazarlar vardır, edebiyatı bir sığınak değil bir savaş alanı olarak görürler. 2026 yılının Şubat ayında aramızdan ayrılan Bülent Akyürek, Türk edebiyatının o dar ve arınmış koridorlarında elinde bir neşterle dolaşan, önüne çıkan her konfor alanını deşen bir “yer altı” cerrahıydı. Onu anlamak için sadece kitaplarını okumak yetmez; modern dünyanın sizin için kurguladığı o kadife hapishaneden -faturanızdan, markalı ayakkabılarınızdan, “Sen değerlisin!” diyen o narsist fısıltıdan- bir anlığına başınızı çıkarmanız gerekir.

Bülent Akyürek'in romanları, Türk edebiyatında yer altı edebiyatının en özgün ve sarsıcı örneklerinden biri olarak öne çıkar. 1969 doğumlu yazar, 17 yaşından itibaren yazdı. Erken dönem eserleri daha nihilist, yıkıcı ve bireysel çöküş odaklıyken, sonraki yıllarda modernite eleştirisi İslami bir perspektifle derinleşmiştir. Ne yazık ki 2026 Şubat'ında aramızdan ayrılan Akyürek, son romanı *Satılık Adam*'ı (2025) 24 yıla yayılan bir emekle tamamlamış ve bu eserle yazarlık serüvenine çarpıcı bir nokta koymuştur.

Bülent Akyürek'in edebiyatı, modern dünyanın pırıltılı vitrinlerine fırlatılmış ağır bir taş, alışılmış estetik değerlere yönelik yıkıcı bir saldırıdır. Onun romancılığı, sadece bir hikâye anlatma çabası değil bireyin toplumla, teknolojinin insan ruhuyla ve konforun özgürlükle giriştiği amansız kavganın metne dökülmüş hâlidir. Akyürek, “*Her sözümü son sözüm gibi söylerim.*” diyerek her cümlesine bir idam mahkûmunun ciddiyetini ve mutlak ağırlığını yükler. Bu üslup, sokak diliyle harmanlanmış sert, ironik ve provokatif bir damardan beslenir. Geleneksel roman kalıplarını yıkan yazar, “yeni roman”ın öncü örneklerini verirken okuyucuyu bir konfor alanına davet etmek yerine, onu kütüphanesini yakmaya zorlayan bir hakikat arayışına iter. Estetiği, âdeta Cengiz Han'ın istilasına benzeten yazar için her sayfa, zalimi üzmeli veya bir yanlış kökünden koparmalıdır.

Eserlerindeki tematik omurga, marjinal ve itilmiş figürlerin yalnızlığı üzerine kuruludur. Birey-toplum çatışması, Akyürek'in kaleminde sıradan bir yabancılaşma değil, derin bir kimliksizleşme ve şizofrenik bir yarılma olarak tezahür eder. Örneğin *İtin Biri*'nde sokak köpeklerine ithaf edilen bir hikâye üzerinden toplumsal dışlanmışlık işlenirken, *Cinnetim Cennetimdir*'de platonik aşklar cinnet hâliyle iç içe geçer. Yazarın 35 yaş öncesi eserlerinde daha nihilist, anarşist ve ateist bir varoluşsal öfke hâkimken; bu süreç sonrasında yerini İslami bir perspektiften beslenen, modern hayatın "içimizdeki öküz" metaforuyla eleştirildiği daha olgun ama bir o kadar keskin bir "yılgnlığa" bırakır. Ancak bu dönüşümde değişmeyen tek şey, kapitalizme, tüketim toplumuna ve kişisel gelişim masallarına duyulan o sarsılmaz öfkedir. *Satılık Adam* romanında, kırk gün boyunca sadece çim yiyerek yaşayan bir karakter üzerinden geliştirilen "Dünyada en özgür insanlar kölelerdir." paradoksu, modern insanın konfora olan bağımlılığını sarsıcı bir biçimde sorgular.

Biçimsel açıdan Akyürek, kurguyu bir matematik gibi işleyerek zaman, mekân ve diyalog yapılarını gelenekselden uzaklaştırır. *Yağmur Getiren Fırtına*'da 1980 öncesinin toplumsal travmalarını bir çocuğun ironik ve lirik gözüyle anlatırken, aforizmalarla örülü şiirsel bir dil kullanır. Onun romanlarında birinci tekil şahıs monologları baskındır; bu durum okuyucuyu kahramanın zihinsel karmaşasına doğrudan ortak eder. Epizodik kurgular, çok karakterli yapılar ve içe doğru genişleyen zıtlıklar, onun "deha düzeyindeki ironik zekâsını" ve "protest aklını" görünür kılar. Akyürek'in metinleri, yer altı edebiyatının karanlık dehlizlerinden modern hayatın sahteliğine uzanan geniş bir yelpazede, Türk edebiyatında eşine az rastlanır bir "estetik saldırı" olarak yerini alır. O, okuyucusunun boğazına sarılan, onu sarsan ve nihayetinde kendi sahte cennetinden kovup gerçeğin çıplaklığıyla baş başa bırakan bir kalemdir.

Bülent Akyürek'in edebiyat dünyasında "estetik bir terör" estiren bu üslup, kelimeleri birer mühimmata dönüştürerek modern insanın sahte kutsallarına ateş açar. Onun metinlerinde edebiyat, hoşça vakit geçirme aracı olmaktan çıkıp bir haysiyet kavgasına dönüşür. "Her sözümü son sözüm gibi söylerim." düsturu, yazarın her cümleyi bir uçurumun kenarında, son bir nefesle kurduğunun ilanıdır. Bu, okuyucunun boğazına sarılan, onu aynadaki yabancıyla

yüzleştiren ve nihayetinde kütüphanesindeki tüm sahte huzuru ateşe veren yırtıcı bir dildir.

Akyürek külliyatı, itilmişlerin, delilerin ve sistemin dışına kusulmuşların resmegeçit törenidir. İlk dönem eserlerinden *...Ve Tanrı Ağladı* (1992), “Kısa Metrajlı Aferatifler” alt başlığıyla varoluşun sancısını ve Tanrı ile insan arasındaki o gerilimli hattı nihilizmin eşiğinde sorgular. Bu sancı, yazarın en çarpıcı eserlerinden biri olan *Cinnetim Cennetimdir* (1993) ile şizofrenik bir zirveye ulaşır. Baba hegemonyası, alkol ve kumar gibi ailevi travmaların gölgesinde şekillenen bu roman, platonik aşkı cinnetle yoğurarak hayatın anlamsızlığına karşı deliliği bir “cennet” arayışı olarak sunar. Ardından gelen *İtin Biri* (1995), sokak köpeklerine ithaf edilmiş “üç kişilik bir aşk” hikâyesi üzerinden toplumsal dışlanmışlığın ve yabancılaşmanın marjinal manifestosunu yazar. Bu noktada sokak dili ve sert üslup artık bir savunma mekanizmasıdır.

Yazarın 35. yaş dönümünden önce nihilist bir öfkeyle beslenen bu başkaldırı, zamanla daha katmanlı bir hâl alır. *Yağmur Getiren Fırtına* (1997), 1980 öncesinin toplumsal enkazını bir çocuğun saf ama zehir gibi acı gözlemiyle anlatırken, aforizmalarla örülmüş şiirsel bir dil kullanır. Ancak Akyürek’in asıl büyük hesaplaşması, zamanın ruhuna karşı bir “manevi grev” niteliğindeki son dönem eserlerinde billurlaşır. Bir gecede yazılan *Zamanın Efendisi* (2012) ile zaman ve kölelik paradoksunu hızlı bir tempoda sorgulayan yazar, *Satılık Adam* (2025) ile bu felsefeyi bir finale taşır. Adının aksine “satılmayan adamın” hikâyesini anlatan bu roman, kapitalist sistemin “maişet derdi” dayatmasına karşı 40 gün boyunca sadece çim yiyerek direnen bir karakteri merkezine alır.

Akyürek’e göre özgürlük, daha fazla seçeneğe sahip olmak değil, seçeneklerin tamamını reddedebilecek bir haysiyete ulaşmaktır. “*Dünyada en özgür insanlar kölelerdir.*” derken kastettiği, Allah’a tam teslimiyet gösteren bir “kulun”; banka müdürlerine, moda ikonlarına veya kariyer basamaklarına asla boyun eğmeyeceği gerçeğidir. Onun minimalizmi bir eğilim değil modern köleliğe karşı atılmış bir çığlıktır. “Gül gibi açılan” katmanlı kurgularıyla okuru her bölümde yeni bir hikâye ve karakterle sarsan Akyürek, modern hayatın teknoloji bağımlılığına ve kişisel gelişim adıyla pazarlanan ruhsal uyuşturuculara karşı kılıcını asla kınına sokmaz. Türk edebiyatının bu en “arızalı” ve sahici sesi, moderniteyle olan kavgasını hiçbir barış antlaşmasına yanaşmadan sürdüren bir barikat savaşıdır.

Selçuk Küpçük’ün “dunyabizim.com” genel ağ sayfasında yazdıklarını önemli ve kıymetli buluyorum:

“Bülent Akyürek’in metinlerinde beni alıp savuran ne idi sorusunun cevabını şöyle verebilirim. Birincisi, benim artık okumaktan bıktığım ve hiç ilgimi çekmeyen kurgu türünün dışına çıkmış bir metin matematiği vardı. Zamanın ruhunu burada yakalamıştı form olarak. İkincisi anarşist bir bellekten besleniyordu. Anarşizm benim o sıralar bir hayli kafamı yoran şeylerin başında geliyordu açıkçası. Hele Cemil Meriç’in sanırım

“Kırk Ambar” kitabında, Batı düşünce geleneği içerisinde İslam fikriyatına en yakın konumlananın anarşizm olduğunu belirtmesi beni daha da ileri boyutlara götürmüştü. Ayrıca dilin sınırlarını zorlayan bir zihin vardı karşımnda. Bu anlamda, postmodern roman denen türün bence en sıkı metinleri sayılır Bülent ağabeyin kitapları.”

Bülent Akyürek, 2026’da bu dünyadan çekilirken arkasında “satın alınamamış” bir adamın mirasını bıraktı. O, modernitenin parlak ambalajlarını yırtıp atan, bizi içimizdeki o vahşi ve doymak bilmeyen “öküz”le baş başa bırakan bir provokatördü. Onun dünyasında edebiyat, zalimi üzme ve hakikati haykırmak için vardı.

Şimdi, onun kitaplarını kapattığımızda karşınıza çıkan o akıllı telefonun ışığı, size Akyürek’in bahsettiği “modern karanlığı” daha net gösterecektir. Çünkü o, parklarda çim yiyen adamın özgürlüğünü, plazalarda kahve yudumlayanların köleliğine tercih etmişti.

Bülent Akyürek, 2026 Şubat’ındaki vefatına kadar; kalemini konforu bozmak, uykuları kaçırmak ve modern putları devirmek için kullandı. Onun romanları ve fikirleri, okuyucusuna sadece bir hikâye değil bir “istikamet” de teklif etti.

